

وزارت تحصيلات عالی

معينيت علمي

رياست عمومي انسجام امور اکادميک

رياست انکشاف برنامه های علمي

لايحه ی امتحانات مؤسسات تحصيلات عالی

تاريخ نشر در ويبسایت : ثور ۱۳۹۷

لایحه امتحانات مؤسسات تحصیلات عالی

ماده اول :

امتحان طبق این لایحه روشی است که به وسیله ی آن درجه کسب دانش یا مهارت علمی محصلان در یک دوره ی معین تحصیلی ارزیابی می شود.

ماده دوم:

امتحانات مختلف طبق این لایحه در جریان و ختم سمستر گرفته می شود.

ماده سوم:

مقام های منظور کننده تقویم امتحانات مندرج این لایحه عبارت اند از:

۱- امتحانات صنفی: به اساس اعلان امتحان توسط استاد مضمون،

۲- امتحانات وسط سمستر: به اساس تایید شورای علمی پوهنخی.

۳- امتحانات نهایی: به اساس فیصله ی شورای علمی مؤسسه تحصیلی عالی و موافقه ی وزارت تحصیلات عالی.

ماده چهارم:

بررسی از جریان امتحان توسط کمیته های آتی صورت گیرد:

۱- امتحانات وسط سمستر و نهایی به سطح پوهنخی از جانب کمیته ی امتحانات به انتخاب شورای علمی پوهنخی.

۲- امتحانات سمستر به سطح مؤسسه ی تحصیلی از جانب کمیته ی مرکزی امتحانات به انتخاب شورای علمی مؤسسه ی تحصیلی.

ماده پنجم:

وظایف کمیته های امتحانات:

۱- بررسی از نظم امتحانات.

۲- همکاری در قسمت برگزاری به موقع امتحانات ،

۳- کمیته ی امتحانات پوهنئی وظیفه دارد تا یک هفته پیش از آغاز امتحانات نهایی نصاب حاضری پوهنئی های مربوط را ملاحظه و محرمان و غایبان را تثبیت نماید و نتیجه را به منظور تأیید از طرف کمیته ی مرکزی امتحانات به معاونیت امور محصلان ارسال نماید.

۴- بررسی، ارزیابی و تطبیق مواد که از جانب مراجع ذیصلاح به آنها سپرده شود.

۵- ملاحظه کردن مطابقت سوال های هر مضمون با شرایط پیش بینی شده در این لایحه.

۶- ارزیابی و رفع شکایات در رابطه به برگزاری امتحانات.

۷- ارایه ی گزارش به مراجع مربوطه و شورا های علمی پوهنئی و مؤسسه ی تحصیلات عالی.

۸- کمیته امتحانات مؤسسه تحصیلی از جریان امتحانات نظارت نموده و در مورد کمبودی ها گزارش می دهد.

ماده ششم:

انواع امتحانات در مؤسسه تحصیلات عالی عبارت است از:

۱- امتحان های صنفی و وسط سمستر.

۲- ارزیابی کار های خانگی.

۳- ارزیابی نتیجه کار های لابراتواری؛ تطبیقات؛ سمینار ها؛ پروژه های صنفی، کار های علمی و عملی.

۴- ارزیابی سمینار ها و کنفرانسهای صنفی.

۵- ارزیابی پروژه های صنفی و سایر فعالیت های علمی و عملی.

۶- امتحان های نهایی.

۷- ارزیابی پایان نامه ها و تیزس ها.

ماده هفتم:

چگونگی گرفتن امتحانات صنفی حسب آتی است:

۱- امتحانات صنفی مندرج این لایحه عبارت از امتحان یا امتحاناتی است که از آغاز درس ها تا شروع امتحانات نهایی از محصلان گرفته میشود.

۲- امتحانات صنفی در ساعت درسی هر مضمون گرفته میشود و مانع جریان عادی درس ها سایر مضامین نمی گردد.

ماده هشتم:

چگونگی گرفتن امتحانات وسط سمستر حسب زیر است:

- ۱- از هر مضمون در وسط سمستر یک امتحان به نام وسط سمستر گرفته میشود.
- ۲- هرگاه محصلان در امتحان وسط سمستر غایب باشند، چانس دوم برای شان داده می شود. اما نمره آن از (۷۰%) نمره اصل امتحان وسط سمستر محاسبه می گردد.
- ۳- مدت امتحان وسط سمستر تابع تعداد مضامین همان سمستر است و حد اکثر از پانزده روز تجاوز نمی نماید.
- ۴- امتحانات چانس دوم وسط سمستر یک هفته بعد از ختم امتحان چانس اول وسط سمستر گرفته می شود و حد اکثر در طی یک هفته خاتمه می یابد.
- ۵- امتحانات وسط سمستر مانع جریان عادی شده نمی تواند.

ماده نهم :

سایر امتحانات

پوهنخی ها طبق شرایط خاص خویش می توانند یک یا چندین امتحان دیگر مندرج ماده ششم این لایحه را در جریان سمستر حتمی قرار بدهند.

چگونگی اخذ چنین امتحانات در آغاز سمستر از جانب شورای علمی پوهنخی تسریح می گردد.

ماده دهم:

طرز برگزاری امتحانات نهایی قرار ذیل است:

- ۱- امتحان نهایی عبارت از امتحانی است که در ختم هر سمستر طبق تقویم آن از محصلان همان دوره گرفته می شود.
- ۲- مدت امتحان نهایی حد اکثر در یک سمستر سه هفته میباشد.
- ۳- دروس تا آغاز امتحان نهایی در هر سمستر به گونه عادی و بدون وقفه ادامه می یابد.

ماده یازدهم :

طرز گرفتن امتحان نهایی قرار ذیل است:

۱- امتحان می تواند نظر به ایجابات مضمون؛ تحریری و تقریری؛ و یا هر دو باشد که از طرف شورای علمی پوهنخی تعیین می گردد.

۲- در صورت که شورای علمی پوهنخی برای یک مضمون معین امتحان تقریری را تصویب نماید؛ این امتحان توسط هیات ممتحن که از جانب شورای علمی پوهنخی تعیین می گردد به شمول استاد مضمون اخذ می شود.

۳- در امتحان تحریری طبق ایجابات مضمون از انواع مختلف سوال ها (صحیح و غلط، چند جوابه، پرنمودن خالیگاه، تعریف، تشریح و یامحاسبه) کارگرفته می شود.

ماده دوازدهم:

شرایط شمول در امتحان نهایی (چانس اول) عبارت از:

- ۱- محصلان در امتحان نهایی شامل شده می توانند که حداقل (۷۵) فیصد ساعت درسی مضامین را حاضر باشند.
- ۲- هرگاه محصل در اثر وقوع کدام حادثه ی ناگوار یا غیرمترقبه متحمل آسیب های شدید جسمی گردد باعث غیابت مسلسل شده و نتواند نصاب حاضری مندرج بند (۱) این ماده را تکمیل کند و این حالت برای پوهنخی به اساس اسناد و شواهد عینی معلوم باشد و مورد تایید آن قرار گیرد، در این صورت مدت چنین غیابت به اساس تصویب شورای علمی پوهنخی به تاجیل یکساله ی محل محاسبه می شود،
- ۳- در صورتی که محصل انات متاهل بنا بر وضع حمل نتواند نصاب حاضری مندرج بند (۱) این ماده را تکمیل نماید و بارداری و وضع حمل نامبرده برای پوهنخی مستند و مشهود باشد و مورد تایید آن قرار گیرد ، در این صورت چنین مدت غیابت به اساس تصویب شورای علمی پوهنخی به تاجیل یکساله ی موصوفه محاسبه می شود،
- ۴- محصلان که از تاجیل مندرج بند (۲) و (۳) این ماده مستفید می گردد، مستحق تاجیل بعدی نمی باشد،
- ۵- تکمیل شرایط که موسسه تحصیلی مطابق به طرز العمل داخلی خود وضع مینماید،

ماده سیزدهم :

امتحان نهایی دارای خصوصیات ذیل است:

- ۱- وقت معین برای هر مضمون،
- ۲- هیات امتحان (ممتحن و ممیز)،
- ۳- تثبیت انواع سوالها،
- ۴- فقره های ۱، ۲، ۳ این ماده به وسیله ی شورای علمی پوهنخی تعیین می شود،

- ۵- امتحان تقریری در حضور هیأت امتحان گرفته می شود و نتیجه ی آن به اداره ی پوهنخی سپرده شود،
- ۶- نتیجه ی امتحان نهایی هر مضمون حد اکثر در طی سه روز پس از سپری شدن امتحان تکمیل و به اداره سپرده می شود،
- ۷- نمرات در شقه ی امتحانات بدون قلم خورده گی، خراش و تراش درج می گردد.
- ۸- نمرات پس از درج در شقه ی امتحانات توسط کمیته ی امتحانات و مدیریت تدریسی پوهنخی مربوطه در جدول توحید نمرات درج می گردد،
- ۹- هر صفحه ی جدول توحید نمرات توسط اعضای کمیته امتحانات پوهنخی، صفحه بندی و امضاء گردیده و توسط ریاست پوهنخی ملاحظه شد می گردد،
- ۱۰- درج نمرات در شقه و جدول توحید به وسیله ی پنسل اعتبار ندارد،
- ۱۱- نتیجه امتحان نهایی هر مضمون پس از مواصلت به اداره ی پوهنخی از طرف آن اداره اعلان می گردد.

ماده چهاردهم:

- نمره ی امتحان هر مضمون قرار ذیل توضیح می گردد:
- ۱- نمره ی مجموعی امتحان در هر مضمون از صفر تا صد می باشد،
- ۲- حداقل نمره ی کامیابی برای هر مضمون (۵۰) است،
- ۳- نمرات بند (۱) و (۲) این ماده عبارت از مجموع نمراتی می باشد که در ماده ی ششم این لایحه پیش بینی شده است،
- ۴- نمرات امتحان نهایی یک مضمون کمتر از (۶۰) و یا بالاتر از (۷۰) در صد مجموع نمرات همان مضمون بوده نمی تواند. (۳۰ تا ۴۰) فیصد نمرات به سایر امتحانات مندرج این لایحه اختصاص می یابد،

ماده پانزدهم:

آن عده از محصلان که در امتحان به وقت معین قبل از توزیع سوال ها حاضر نگردند ، حق شمول را در همان امتحان ندارند و غیر حاضر حساب می شوند، گرفتن حضری در هر امتحان حتمی است.

ماده شانزدهم:

- چگونگی شمول در امتحان مشروطی و شیوه ی اخذ آن حسب زیر توضیح می گردد:
- (الف) امتحان مشروطی اول (چانس دوم)
- ۱- محصلانی در امتحان مشروطی اول شامل می شوند که در کمتر از سه مضمون امتحان نهایی پایین تر از (۵۰) نمره گرفته باشند،
- ۲- آن شمار محصلانی که حق شمول را در امتحان نهایی حاصل نموده اند، اما بنابر معاذیری در یک یا چند یا تمام امتحانات مضامین غیر حاضر باشند،
- ۳- محصلان شامل فقره (۱) و (۲) این ماده صرف برای یکبار حق شمول را در امتحان مشروطی دارند،

۴- امتحان مشروطی اول در دو هفته ی اخیر رخصتی ها گرفته می شود و از (۱۵) روز تجاوز نمی کند.

(ب) امتحان مشروطی دوم (چانس سوم):

- ۱- محصلانی که شامل امتحان مشروطی دوم (چانس سوم) می شود که صرف در یک مضمون امتحان مشروطی اول (شانس دوم) کمتر از (۵۰) نمره گرفته باشند و یا در یک مضمون غایب باشند،
- ۲- آن عده محصلان که حق شمول را در امتحان مشروطی اول حاصل نموده اند، اما بنا بر معاذیری به امتحان مذکور حاضر شده نتوانسته اند، به شرطی شامل امتحان مشروطی دوم می گردد که غیابت آنها موجب انفکاک دائمی شان شود،
- ۳- امتحان مشروطی دوم در ده (۱۰) روز اول آغاز سمسטר تکمیل می گردد،
- ۴- محصلانی که حق شمول را در امتحان مشروطی دوم حاصل نموده اند دروس سمستر جاری را الی ابلاغ نتیجه ی امتحان طور عادی ادامه می دهند .

ماده هفدهم:

محصلان تحت شرایط ذیل ناکام سمستر محسوب می گردند:

- ۱- هرگاه به اساس تکمیل نکردن نصاب (۷۵) فیصد حاضری از شمول در امتحان نهایی محروم گردند،
- ۲- هرگاه در امتحان نهایی در بیشتر از دو مضمون نمره کمتر از (۵۰) گرفته باشد،
- ۳- هرگاه در امتحان مشروطی اول در بیشتر از یک مضمون کمتر از (۵۰) گرفته باشد،
- ۴- هرگاه در یک مضمون در امتحان مشروطی دوم کمتر از (۵۰) حاصل نماید،
- ۵- غایب امتحان مشروطی اول به شرط آن که این غیابت موجب انفکاک دائمی او نگردد،
- ۶- در صورتیکه بدون داشتن تاجیل و غایب سمستر درسی باشد،
- ۷- غایب همه امتحانات.

ماده هجدهم:

محصلان ناکام یک سمستر الی آغاز دوباره ی همان سمستر تعطیل می گردند.

ماده نوزدهم:

گرفتن امتحان نهایی و مشروطی های آن خارج از مؤسسه ی تحصیلات عالی یعنی در سایر اوقات مجاز نیست.

ماده بیستم :

- ۱- پارچه های امتحان نهایی و مشروطی همراه با کلید جوابات آنها به اداره ی پوهنخی سپرده می شود،
- ۲- پارچه های امتحانات نهایی و مشروطی حداقل برای یک سمستر دیگر نگهداری می شوند.

ماده بیست و یکم:

برخورد در موارد نقل، تقلب و اخلال نظم و دسپلین در امتحانات:

- ۱- ارتکاب به نقل، تثبیت شفاهی یا تحریری به نقل، تبدیل پارچه در امتحان، انتقال کتب و استفاده از کتب، اوراق و یادداشت های غیر مجاز و سایر تشبثات مغایر نظم امتحان در همان مضمون مستوجب نمره ی صفر می گردد،
- ۲- محصلانی که در یک دوره امتحان طور مکرر مرتکب اعمال مندرج ی فقره (۱) این ماده می گردند، علاوه بر اینکه حکم فقره (۱) این ماده در مورد آنها تطبیق می شود، مستوجب جزای تادیبی نیز می باشند،
- ۳- هرگاه شخصی که باعث اخلال نظم و امتحان گردیده، منسوب همان پوهنخی نباشد برای تعیین جزای دسپلینی برای این شخص از جانب مسوولین مؤسسه تحصیلی اقدامات مقتضی صورت می گیرد،
- ۴- در مورد ارتکاب به نقل، تثبیت به نقل و استفاده از کتب و اوراق، یادداشت ها و سایر تشبثات غیرمجاز و همچنان اخلال نظم و دسپلین در امتحان نهایی و مشروطی، قضاوت استاد و هیئت امتحان قاطع است،
- ۵- هرگاه در امتحان یکی از مضامین، در عوض یک محصل، شخص دیگری امتحان راسپی می کند، محصل و شخص منتهب (در صورتیکه محصل باشد) هر دو ناکام مطلق شمرده می شوند. اما در صورت که شخص منتهب محصل نباشد، مطابق بند (۳) همین ماده با نامبرده رفتار می گردد.

ماده بیست و دوم :

وقت و چگونگی تجدید نظر بر نتیجه ی امتحانات نهایی و مشروطی :

- ۱- وقت تجدید نظر توسط شورایی علمی پوهنخی تعیین میگردد و حداکثر سه روز پس از زمان اعلان نتیجه عمومی را در بر می گیرد،
- ۲- هرگاه محصل ادعای تجدید نظر بر نتیجه ی امتحان تحریریش را داشته باشد، باید در خواست عدم قناعت خویش را کتباً و بدون معطلی پس از اعلان نتیجه ی امتحان نهایی تا مدت سه روز به اداره پوهنخی غرض اجراءت بعدی بسپارد،
- ۳- تجدید نظر توسط کمیته ی امتحانات با حضور استاد مضمون و محصل ادعا کننده صورت می گیرد و فیصله ی کمیته ی قطعی و نهایی است،
- ۴- در صورتی که محصل به نتیجه بیشتر از یک مضمون قناعت نداشته باشد، اول یک مضمون به انتخاب محصل تجدید نظر می گردد، در صورت گرفتن نمره ی بیشتر، مضمون بعدی آن مورد تجدید نظر قرار می گیرد، در غیر آن تجدید نظر بعدی جواز ندارد.

ماده بیست و سوم :

انفکاک مؤقت وانفکاک دایمی:

- ۱- محصلانی به انفکاک مؤقت مواجه می شوند که در یک سمستر مطابق ماده ی هجدهم ناکام محسوب می شوند و یا جدیدالشمولانی که در وقت معین ثبت نام نکرده باشند،
- ۲- محصلانی به انفکاک دایمی مواجه می شوند که حکم ماده ی بیست و پنجم این لایحه بالای آنها قابل تطبیق باشد و یا خواهش خود، خود رامنک نمایند،
- ۳- انفکاک مؤقت و دایمی توسط مدیریت محصلان مؤسسه ی تحصیلی به مراجع ذیربط اطلاع داده می شود.

ماده بیست و چهارم :

حداکثر دوره ی تحصیل در پوهنخی ها نمی تواند بیشتر از دو سال از دوره ی معینه در همان پوهنخی ها باشد. در صورتیکه دوره ی تحصیل در یک پوهنخی بیشتر از چهار سال باشد، حداکثر دوره ی تحصیلی در آن پوهنخی سه سال بیشتر از مدت معینه تحصیل در همان پوهنخی بوده نمی تواند.

ماده بیست و پنجم :

محصلان که یک صنف را در طی دو سال موفقانه به پایان نرسانند و یا امکان ختم پوهنخی را در مدت که در ماده ی (۲۴) این لایحه پیش بینی شده، نداشته باشد، از پوهنخی به طور دایمی منک می گردد.

ماده بیست و ششم:

تأجیل:

- ۱- محصلان بر حال در طول دوره ی تحصیل، صرف برای یک بار می توانند تأجیل اکادمیک یک ساله بگیرند. این تأجیل در ناکامی و مدت تحصیل محاسبه نمی گردد،
- ۲- اجرای تأجیل برای محصلانی که ناشی از غیابت مواجه به محرومی اند، جواز ندارد،
- ۳- محصلانی که در یک سمستر، شمولیت مجدد نموده اند، در عین سمستر مستحق اخذ تأجیل نمی باشد.

ماده بیست و هفتم:

محصلانی که به طور مؤقت منک شده اند و یا تأجیل اکادمیک گرفته باشند، الی (۱۵) روز بعد از آغاز رسمی سمستر، باید غرض شمولیت مراجعه نمایند.

ماده بیست و هشتم:

این لایحه پس از منظوری وزیرمخترم تحصیلات عالی طی (۲۸) ماده و حکم شماره (۹۵۲) مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۲ نافذ است و با انفاذ آن، لایحه ی قبلی امتحانات و سایر اسناد مغایر این لایحه ملغی شناخته می شود.

Email: taqneen@mohe.gov.af

آمریت تقنین :

+۹۳۲۰۲۵۱۰۸۳۴

شماره تلفون: